

Huvudman

Magelungen Utveckling AB
Organisationsnummer 556489-1447
info@magelungen.com

Ärendet

Tillsyn av grundskola Magelungen grundskola Älvsjö i Stockholms kommun; nu fråga om uppföljning av beslut den 21 december 2023

Beslut

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Magelungen Utveckling AB en anmärkning avseende brister rörande arbetet med frånvaroutredningar. Magelungen Utveckling AB ska senast **fredag den 1 november 2024** vidta de åtgärder som huvudmannen bedömer är nödvändiga för att avhjälpa påtalad brist. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Beslutet om anmärkning får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar som avser särskilt stöd och undervisningstid.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen@umea.skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 3177, 903 04 Umeå. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2022:6072) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Magelungen Utveckling AB bedriver skolverksamhet vid skolenheten Magelungen grundskola Älvsjö i Stockholms kommun. Skolenheten är en resursskola för elever inom grundskolan årskurs 7–9 som är i behov av omfattande särskilt stöd.

Skolinspektionen inledde hösten 2022 en tillsyn av Magelungen grundskola Älvsjö. Skolinspektionen beslutade den 21 december 2022 att förelägga Magelungen Utveckling AB att vid vite av 300 000 kr vidta åtgärder senast den 15 augusti 2023 för att avhjälpa brister inom områdena undervisning och lärande, särskilt stöd samt bedömning och betygsättning.

Under hösten 2023 genomförde Skolinspektionen ett nytt besök på skolan. Skolinspektionen konstaterade att huvudmannen vidtagit åtgärder och i huvudsak avhjälpst bristerna avseende undervisningstid samt undervisning och lärande. Dock kvarstod vissa brister inom området särskilt stöd. Vidare konstaterade Skolinspektionen nya brister gällande arbetet med frånvaro. I beslut den 21 december 2023 förelades därför huvudmannen att vid vite av 300 000 kronor senast den 21 mars 2024 vidta åtgärder rörande arbetet med frånvaro. Huvudmannen förelades även att vidta åtgärder avseende de kvarvarande bristerna gällande särskilt stöd, samt tilldelades en anmärkning rörande undervisningstid i ämnet svenska.

Under perioden den 20 februari – 5 juni 2024 har huvudmannen inkommit med en redovisning av vidtagna åtgärder som bland annat avser skolans arbete med elevfrånvaro, beslut om anpassad studiegång samt undervisningstid.

Skolinspektionen har den 15–16 maj 2024 besökt skolan och genomfört intervjuer med lärare, personal i elevhälsa och rektorn. Även dokumentation har granskats, bland annat beslut om anpassad studiegång, frånvaroutredningar och elevscheman. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Skolinspektionen har i nu aktuellt ärende tagit ställning till om Magelungen Utveckling AB har följt föreläggandet och vidtagit åtgärder med anledning av anmärkningen samt om påtalade brister har avhjälpats.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet. I de fall Skolinspektionen refererar till enskilda elever benämns de med siffror enligt elevförteckning (aktbilaga 39). Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Anmärkning

Frånvaro

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av huvudmannens redovisning framgår att det under vårterminen 2024 har genomförts ett flertal tillfällen för skolans personal där de har informerats om skollagens krav på utredningsskyldighet när en elev har upprepad eller längre frånvaro. Detta bekräftas av skolpersonal i intervjuer som också uppger att det har varit mötestillfällen där skolans nya rutiner om arbetet med frånvaro har diskuterats.

Skolinspektionen har tagit del av skolans samtliga frånvaroutredningar, vilket är utredningar för 17 elever som bedöms ha upprepad eller längre frånvaro. Samtliga frånvaroutredningar är pågående. Av utredningarna framgår att skolan vidtar åtgärder för att eleven ska öka sin närvaro på skolan. Av intervju med representant för elevhälsan framgår att en specialpedagog har ansvaret för frånvaroutredningarna. För att adekvata närvarofrämjande åtgärder ska vidtas är eleven, vårdnadshavare, mentor och elevhälsan delaktiga i frånvaroutredningen. Representant för elevhälsan uppger att specialpedagogen ska följa upp frånvaroutredningarna efter cirka en månad och att detta sker inom elevhälsan, där eventuellt nya närvarofrämjande åtgärder beslutas.

Av intervju med rektorn framgår att hen anmäler till huvudmannen när en utredning om elevs frånvaro har inletts.

Av intervjuer med representanter från elevhälsan och rektorn framkommer att det för några elever, som bedöms ha upprepad eller långvarig frånvaro, inte har startats en frånvaroutredning. Specialpedagogen uppger att när en elev har mer än 20 procents frånvaro ska detta betraktas som ett "kritiskt läge" och en utredning ska inledas. Vid tidpunkten för Skolinspektionens besök på skolan i maj 2024 framgår av intervju med representanter för elevhälsan att det finns fyra elever (eleverna 23, 13, 12 och 11) som specialpedagogen anser har behov av frånvaroutredning, men där utredning inte startats.

Av huvudmannens redovisning framgår att det för dessa fyra elever har beslutats att avvakta med att starta en frånvaroutredning. Representant för elevhälsan uppger att det kan vara en miss då arbetet med frånvaroutredningarna har varit en långsam process.

Skolinspektionen har tagit del av en sammanställning över dessa fyra elevers frånvaro under höstterminen 2023 samt vårterminen 2024, till och

med vecka 20. Av sammanställningen framgår att de fyra eleverna har en frånvaro som omfattar mellan 52,4 – 95,5 procent för vårterminen 2024.

Av inkommen komplettering den 5 juni 2024 framgår att skolan har genomfört ytterligare fyra frånvaroutredningar varav en är för eleven 23.

Rättslig reglering

Barn som är bosatta i Sverige har skolplikt (7 kap. 2 § skollagen).

Om en elev har upprepad eller längre frånvaro ska rektorn, oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig frånvaro, se till att frånvaron skyndsamt utreds om det inte är obehövt. Utredningen ska genomföras i samråd med eleven och elevens vårdnadshavare samt med elevhälsan (7 kap. 19a § skollagen).

Av förarbetena till bestämmelsen framgår att arbetet med att upptäcka och agera tidigt för att motverka frånvaro hos elever är en av de mest grundläggande åtgärderna som skolan och samhället kan vidta för att fånga upp elever som riskerar att inte nå kunskapskraven och gå miste om den utbildning som de har rätt till (prop. 2017/18:182 s. 56). Det är viktigt att både eleven och elevens vårdnadshavare medverkar i utredningen för att skolan ska få en bild av elevens hela situation och för att kunna sätta sig in i lämpliga åtgärder. Detta samråd kan ta sig olika former och genomföras på olika sätt beroende på vad som är lämpligt i det enskilda fallet. I många fall kan det innebära att vårdnadshavare informeras om olika steg i processen och ges möjlighet att komma med synpunkter. (...) Det är även viktigt att tillvarata den kompetens och kunskap som elevhälsan kan bidra med i utredningen (s. 58 f).

I förarbetena anges vidare att det i vissa fall kan räcka med en enklare utredning. Ett exempel på det kan vara att vid en längre sjukfrånvaro begära ett läkarintyg. I andra fall kan det behöva utredas om elevens frånvaro beror på en för eleven otillfredsställande lärandemiljö, t.ex. bristande bemötande eller behov av särskilt stöd. Eftersom varje elevs förutsättningar är olika och orsakerna till frånvaro är mångfacetterade krävs det i andra fall en mer omfattande utredning av vad som har orsakat frånvaron för den enskilde eleven. Detta förutsätter att både skolpersonal och personal inom elevhälsan har kunskap om riskfaktorer för frånvaro, om upptäckt och åtgärder samt kännedom om beprövad erfarenhet och forskning om frånvaro (prop. 2017/18:182 s. 59 f.).

Vidare framgår i förarbetena att fokus vid utredningen bör vara på att kartlägga orsakerna till frånvaron och att kartläggningen utgör ett underlag för att sätta in åtgärder som gör att eleven kan bryta ett negativt frånvaromönster. Det anges också att det är av största vikt att resultatet av en utredning av upprepad eller längre frånvaro ska utmynna i sådana

åtgärder som behövs för att komma till rätta med elevens frånvaro. Beträffande åtgärder framhålls att det ofta kan räcka med åtgärder i form av enkla lösningar, hjälpmedel och anpassningar av skolmiljön och undervisningssituationen samt att skolpersonalen har generell kunskap om de faktorer som bidrar till frånvaro för att underlätta för eleven att vara i skolan. I vissa fall kan dock mer omfattande åtgärder bli aktuella som innebär att samverka med externa parter om elevens situation blir nödvändig, t.ex. barn- och ungdomspsykiatri (BUP) eller socialtjänsten (prop. 2017/18:182 s. 60). Det förutsätts i förarbetena att frånvaroutredningen och arbetet med frånvaron dokumenteras (s. 62).

Huvudmannen ska se till att eleverna i huvudmannens grundskola fullgör sin skolgång (7 kap. 22 § skollagen). När det har inletts en utredning om elevens frånvaro ska huvudmannen lämna uppgift om detta till hemkommunen (7 kap. 22 § andra stycket skollagen).

Huvudmannen ska se till att all personal i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för enligt denna lag har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för skolväsendet (2 kap. 34 § andra stycket skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer inledningsvis att huvudmannen har vidtagit flera av de förelagda åtgärderna gällande arbetet med frånvaro. Huvudmannen har sett till att skolans personal har informerats om skollagens krav på utredningsskyldighet om en elev har upprepade eller längre frånvaro samt om skolenhetens rutiner för arbetet. Vidare har rektorn i flertalet fall sett till att det har startats en frånvaroutredning och vidtagit åtgärder för att eleven ska öka sin närvaro och fullgöra sin skolgång. När en frånvaroutredning har startats har rektorn anmält detta till huvudmannen.

Skolinspektionen bedömer dock att det alltså finns några elever med omfattande frånvaro, som har behov av en frånvaroutredning, men där utredning inte startats. Detta är en brist. Vid tidpunkten för Skolinspektionens besök på skolan, i maj 2024, gällde detta fyra elever (eleverna 11, 12, 13 och 23). Därefter har det startats frånvaroutredning för en av dessa elever (elev 23). Två av eleverna, elev 11 och 13, avslutar sin utbildning i grundskolan efter läsåret 2023/24.

Val av ingripande

Skolinspektionen får i stället för att meddela ett föreläggande tilldela en huvudman som står under dess tillsyn en anmärkning vid mindre allvarliga överträdelser av vad som gäller för verksamheten (26 kap. 11 § skollagen). Huvudmannen är då skyldig att inom viss tid åtgärda de brister som

föranlett anmärkningen. Magelungen Utveckling AB:s verksamhet vid Magelungen Grundskola Älvsjö uppfyller inte författningarnas krav fullt ut vad gäller arbetet med frånvaroutredningar. Bristen gäller dock ett fåtal elever och för merparten av de elever som har omfattade och/eller långvarig frånvaro har skolan genomfört frånvaroutredningar. Skolinspektionen bedömer därför att bristen är mindre allvarlig och finner därför skäl att tilldela Magelungen Utveckling AB en anmärkning.

Områden utan konstaterade brister

Undervisningstid

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med skolpersonal framgår att det under vårterminen 2024 har genomförts en schemaförändring för alla elever och personal med anledning av en korrigerings av undervisningstiden, där eleverna har fått mer undervisningstid i ämnet svenska. Av intervju med rektor framkommer att det inte har genomförts några förändringar i huvudmannens timplan. Schemaförändringen var färdig och började gälla efter sportlovet.

Skolinspektionen har tagit del av elevernas nya scheman.

Rättslig reglering

Den totala undervisningstiden för varje elev i grundskolan ska vara minst 6 890 timmar. Den garanterade undervisningstiden är fördelad i en timplan. Av bestämmelser om fördelning av den garanterade undervisningstiden (timplan) framgår minsta undervisningstid i timmar per stadium och ämne. I högstadiet är den garanterade undervisningstiden 2 548 timmar. Huvudmannen beslutar efter förslag av rektorn om fördelning mellan årskurserna av undervisningstiden (10 kap. 4 – 5 §§ skollagen och 9 kap. 3 – 4 §§ och bilaga 1 skolförordningen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervju med ansvarig specialpedagog framgår att hen har sett över elevernas beslut om anpassad studiegång så att ämne respektive undervisningstid som avviker från ordinarie utbildning stämmer. Specialpedagogen uppger att hen har noterat beslut som var felaktiga men att detta har åtgärdats. Skolinspektionen har tagit del av skolans samtliga beslut om anpassad studiegång.

Rättslig reglering

Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd (3 kap. 9 § skollagen).

Om det särskilda stödet för en elev i grundskolan inte i rimlig grad kan anpassas efter elevens behov och förutsättningar, får ett beslut enligt 7 § innebära avvikelser från den timplan samt de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen (anpassad studiegång). I grundskolan ska den anpassade studiegången utformas så att eleven så långt som möjligt får förutsättningar att nå behörighet till gymnasieskolans nationella program. Rektorn ansvarar för att en elev med anpassad studiegång får en utbildning som så långt det är möjligt är likvärdig med övrig utbildning i den aktuella skolformen (3 kap. 12 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Beslutet har fattats av enhetschef Joakim Blomberg

Utredare Ann-Sofie Andersson har varit föredragande i ärendet.

I ärendets slutliga handläggning har även utredare Caroline Rönnegård medverkat.